

Zpravodaj

93. JIRÁSKŮV HRONOV

#PROSTEHRONOV

Michal Zahálka: Proti násilí jsme úplně samozřejmě

Šéfredaktorem Zpravodaje se letos stal překladatel, teatrolog a dramaturg Michal Zahálka, který na festivalu už prošel rolemi seminaristy, recenzenta či lektora PC. Poslední číslo vybízí k bilancování – a jelikož je to člověk, který o sobě často pochybuje, nedolal a položil si několik otázek.

Proč, prosím tebe, děláš rozhovor sám se sebou?

Protože jsem si do posledního čísla žádný rozhovor neschoval s úvahou, že rozhovory se zajímavými lidmi by měly vyjít tiskem – pak mi ale přišlo, že v tom čísle rozhovor chybí, když už jsme letos na rozhovorech tak moc stavěli. O tomtéž bych stejně psal v bilančním editoriale – a tohle mi přišlo jako zábavná forma.

Víš, že to bude vypadat, že jsi narcistní pako?

Budu to muset nějak vydržet.

Povídáme si u tebe v obýváku na Dobešce. Před chvílkou jsi přijel z Hronova. Jaké jsou tvoje první myšlenky?

Bylo toho v posledních hodinách a dnech hodně, ale v první řadě jsem vděčný. Víš (a to není jen fráze) začátek věty, ty to opravdu víš), já narcistní pako v něčem opravdu jsem – ne teda v tom, že bych potřeboval fotku ve Zpravodaji, ale měl jsem takovou ctižádost, aby se nám povedlo odvést tu práci

opravdu dobře. Jak se nám to povedlo, to musejí posoudit čtenářky a čtenáři, a já na tomto místě vyzývám, že opravdu velice stojíme o zpětnou vazbu. Reakce mám zatím moc pěkné. A hlavně vím, že jsme pro to udělali prakticky všechno, co ve zběsilem festivalovém tempu udělat jde. Že se při tom tempu udělají i chyby, to se asi nedá nic dělat, ale samozřejmě mě to šťve.

Tou chybou myslíš i to, že jste se ve Zpravodaji výrazněji nevymezili proti násilí, jak vám vyčetla část auditoria Problémového klubu?

Nemám v tom úplně jasno. Já jsem fakt upřímně vděčný za tu zpětnou vazbu a naprosto rozumím tomu, jak to třeba Pavel Volf myslel, ale na druhou stranu mám za to, že redakční názor zaznívá v recenzích a ve sloupku kolegyně Hnilíčkové dost jasně. Byli – a jsme – z toho všichni v šoku. A to, že se nemá udeřit člověk, mi připadá tak úplně samozřejmé, že mě fakt nenapadlo to nějak výslovně psát. Kdyby snad někdo myslel, že si myslíme, že to je v pořádku, tak nemyslíme.

Jak se vlastně taková redakce vůbec personálně skládá?

Jednoduchá odpověď zní tak, že musíš pracovat s dobrými lidmi. Tím myslím lidi, kteří jsou šikovní, pracovití a sympatičtí. Obecně je to taková dobrá rada do života – někdy to pokračování na str. 2

Vyjádření

vedení festivalu a doplnění
Omluvy vedení festivalu z 5. 8. 2023

Vedení festivalu Jiráskův Hronov nyní, po skončení festivalu, znovu vyjadřuje jednoznačný odsudek použití fyzického násilí ze strany divadelního technika vůči herečce souboru D.R.E.D. a upřímnou lítost nad celou situací, kterou nelze brát na lehkou váhu.

Na odpoledním představení inscenace *Totoování* souboru D.R.E.D. v pátek 4. 8. v hronovském Jiráskově divadle došlo k incidentu, když divadelní technik z obavy o zdraví kolem sedících diváků a o možné zničení majetku zasáhl neadekvátním způsobem a udeřil otevřenou dlaní do obličeje herečky, která performovala na sedadlech mezi diváky.

Festivalové vedení tento krok okamžitě odsoudilo jako nepřijatelné pochybení technika a herečky i souboru se po skončení představení jménem organizátorů omluvilo. I po festivalu bude s herečkou a souborem dále v kontaktu ve snaze o dořešení celé situace. O omluvu herečky se po skončení představení pokusil také technik, herečka však omluvu odmítla. Technik byl externím zaměstnancem festivalu a platnost jeho smlouvy s koncem festivalu vypršela.

Celá věc je nyní šetřena jako přestupek Policií ČR a do uzavření vyšetřování se vedení k události nemůže dále vyjadřovat.

Divadelní festival Jiráskův Hronov si dlouhodobě zakládá na otevřeném a svobodném sdílení a vyjadřování a usiluje o vytvoření přátelského a inkluzivního prostředí pro všechny zúčastněné. Umělecká svoboda a bezpečí diváků i účinkujících jsou pro vedení festivalu i další organizátory jednoznačnou prioritou. Jakékoliv fyzické násilí považujeme za nepřijatelné a ještě jednou jeho použití důrazně odsuzujeme.

Za vedení festivalu

Jan Julínek,

programový ředitel a tiskový mluvčí festivalu

Šárka Čmelíková,

provozní ředitelka festivalu

Josef Jan Kopecký,

předseda Festivalového výboru

9
neděle
6. 8. 2023

vyzkoušejte, doporučuju. No a já jsem dobrý lidi oslovil, takže jsem na to šel opravdu od lesa. Fungovalo to.

Nechceš být přeci jenom konkrétnější?

No tak já to spojím s obligátním děkováním, dovolíš?

Když to musí bejt...

Já děkuju rád a často. Začnu historkou: hned na druhé poradě minulou sobotu se ukázalo, že vinou nějakého přesouvání rozhovorů a povinností toho Jana Soprová má podle redakční tabulky napsat hrozně moc. Začal jsem řešit, kdo by jí mohl nějak ulevit, a určitě by se našlo tolik dobrovolníků, kolik bylo zrovna v místnosti lidí, ale Jana mě hned utnula: „Ale mně to nevadí!“ Začal jsem jí říkat „redakční terminátor“, což se ještě mockrát potvrdilo. Podobný případ je Honza Švácha, který si několikrát stěžoval, že má málo práce. Jana B. Hniličková s Lukášem Křížkem se starali o redakční články na festivalovém webu tak vzorně, že jsem o něm do konce festivalu prakticky neslyšel (což jsem přesně chtěl), oba navíc parádně psali a Jana byla často k ruce i ve fázi nočního redigování

a ranních korektur obtahů. Honzu Duchka znám všichni jako autora skvělých humoristických textů, ale když člověk potřebuje s někým probrat i vysloveně vážné otázky k promyšlení, málokdo je lepší. Za uvážlivě, čtivě i vlídně psané recenze (i za spoustu další pomoci) děkuju Johaně Jurášové a Ivo Kristiánu Kubákovi. Zpravodaj má spotřebu recenzí opravdu vysokou, a tak nám v náročnějších dnech ochotně pomohli i Luděk Horký, Miriam Kičíňová, Jiří Lössl, Jan Šotkovský a Alena Zemančíková, a to nad rámec svých festivalových povinností (ba v případě přítele Šotkovského nad rámec dovolené). Pomohla a přispěla nám i Tereza Říhová, Hronovačka, která studuje žurnalistiku a nám se přes místní pořadatele přihlásila jako stážistka. Úplně zásadním parťákem mi byla Kateřina Prášilová, která skvěle píše, ale hlavně jakožto profesionální jazyková redaktorka dbala společně se mnou na gramatickou i typografickou správnost. Korektury jsme dělali, myslím, důkladněji, než bývá na festivalech zvykem – samozřejmě je jasné, že nám chyby i tak utečou, ale jde o tu snahu. I kvůli tomu bylo zásadní, že Michal Drtina coby grafik a sazeč neváhal ani v poslední chvíli řešit různé drobnosti, které

snad ani nebyly vysloveně špatně, ale bylo lepší s nimi něco udělat. A Ivo Mičkal je prostě skvělý fotograf (navíc takový, o kterém v divadle vůbec nevíte) a dobrý člověk.

Jo, opravdu děkuješ a chválíš rád, vid’?

Jo, no. Ještě děkuju všem dopisovatelům, Evě Sukové za básně, Fagi za trojici příspěvků, Honzovi Julínkovi za důvěru (a za možnost mít tým poměrně velký) – a Šárce Čmelíkové za skvělé pracovní podmínky.

Překvapilo tě na festivalu něco?

Bylo toho docela dost. Věděl jsem třeba, že budu mít míň času na vlastní psaní recenzí nebo rozhovorů, ale příště chci psát ještě míň. Té práce je i tak hodně – nakonec možná dojdou do téhož stavu jako David Slížek, který loni myslím nepsal vůbec.

Když píšeš v budoucím čase... Znamená to, že se chystáš i příští rok?

Už jsme si s Honzou Julínkem pláclí. Samozřejmě kdo ví, co bude za rok, ale věřím tomu, že se v Hronově potkáme pokud možno všichni. Je to pro mě dost srdeční záležitost.

Michal Zahálka

(foto na titulní straně Bára Gréeeová)

Závěr festivalu

3

neděle 6. 8. 2023

Nesmělá chvála chvály

Kde jinde než v prostředí, které je samá recenze a reflexe, bychom se měli shodnout, že kritika je věc potřebná. Tedy kritika ve smyslu zpětné vazby, která je objektivní, konkrétní a jejíž motivy nejsou pouhým výlevem frustrace, ale skutečnou snahou napomoci kvalitativnímu posunu. Jak mi říká můj drahý bratr: „Tys byl vždycky blbej.“ Ovšem zpravidla s dovětkem: „Ale to neznamená, že se to nemůže časem zlepšit.“

Pro zpětnou vazbu pozitivní nemáme psychologicky moc dobré podmínky. Je vědecky doloženo, že negativní příspěvky do veřejné diskuse mají násobně větší dosah než ty kladné, a také jsme národem vtipů, hlášek a humoru všelike kvality. Extrémně řečeno, výsměch je taky hodnocení. Ať si o tom obdivovatelé bardů českého laskavého humoru myslí, co chtějí, skutečná laskavost prostě není vysokooktanové palivo pro vtipy. Kdybychom tomuto druhu zábavy říkali „blahosklonný humor“ nebo třeba „laskavý výsměch“, asi bychom objektivně neminuli, jen to šibalské pomrkávání by nám trochu natrplo. Kvalitní zpětná vazba je práce. Složitá, nudná, nevirální práce. Dostals ji? Zaplať, nebo oceň hodnotu toho daru!

Chválení je těžší i v tom, že nás činí zdánlivě zranitelnějšími. „Tobě se líbí Eva a Vašek?“ Skončil. Hejt lépe tmelí skupinu a masíruje ego. Hejt skrytě buduje piedestal naší fiktivní osobní nadřazenosti. „Flus, flus, flus“ a pod tím jako by se říkalo: „Zatímco JÁ jsem o mnoho lepší.“ Ne proto, že takový „já“ v oboru něco lépe umí, ale proto, že tento JÁ se prostě zmocní pozice arbitra. To je jen zvládnutá technologie moci. Touhu pomoci a touhu po moci však dělí mnohem větší mezera než typografická. Od lidí, kolem kterých je všechno špatně, se držte dál.

Mnohdy nechválíme, protože to, co funguje, bereme jako samozřejmé a nemáme akutní potřebu to pojmenovat. Je to škoda, ale nikdy není pozdě dohnat resty. Takže:

Mít možnost každý festivalový den potkat odborníky, kteří dokáží věcně, strukturovaně, bez mlžení a balastu a s egem na uzdě otevírat podstatná témata, být otevření tématům ostatních a vyznačují upřímnou snahu proniknout k jádru problému třeba i za cenu ztrát na vlastních dosavadních názorech a přesvědčeních, to je čistá nádhera. Díky vám!

Jan Duchek

P.S.: Často si opakuji: „Když nemůžeš říct něco dobrého, mlč.“ Snažím se, bojuju a nezřídka prohrávám. Ale to neznamená, že se to nemůže časem zlepšit.

Bažantova loutkářská družina, Poniklá Nelkej, Čechie!

Chystám se na protiúkol

Rozhovor s Tomášem Hájkem

Jak jsi připadl na tohle hasičské téma?

To bylo na takovou částečnou objednávku. Už téměř před deseti lety si u mě naši dobrovolní hasiči objednali na svoji výroční valnou hromadu divadlo. Mně bylo hloupé hrát jim *Fausta* nebo něco jiného obecného, tak jsem se rozhodl udělat něco extra pro ně. Původně to měla být vlastně jednorázová záležitost. A když už tedy hrát o našich hasičích, tak jsem si je představil v tom nejheroičtějším výkonu, kterého by teoreticky mohli dosáhnout, a to je Národní divadlo.

Navic je to tvoje oblíbené devatenácté století. Máš v merku nějaký další námět?

To sice mám, a dokonce by to vlastně bylo taky devatenácté. Jenže tentokrát na rozdíl od jiných her, kdy mi jde víc o příběh než o techniku, naopak tentokrát jde o tu techniku. Stanovil jsem si protiúkol – to znamená, že další divadlo nebude meotarové. Musím zkusit něco jiného, byť samozřejmě si myslím, že si nabiju ústa. A jsem ve velmi úzkých mantinelech, protože chci udělat něco, co není meotarové, ale zároveň by se mi šiklo něco pro naši samozvanou národní přehlídku stínového divadla. Takže něco trochu stínového – a takhle jsem si na sebe připravil past.

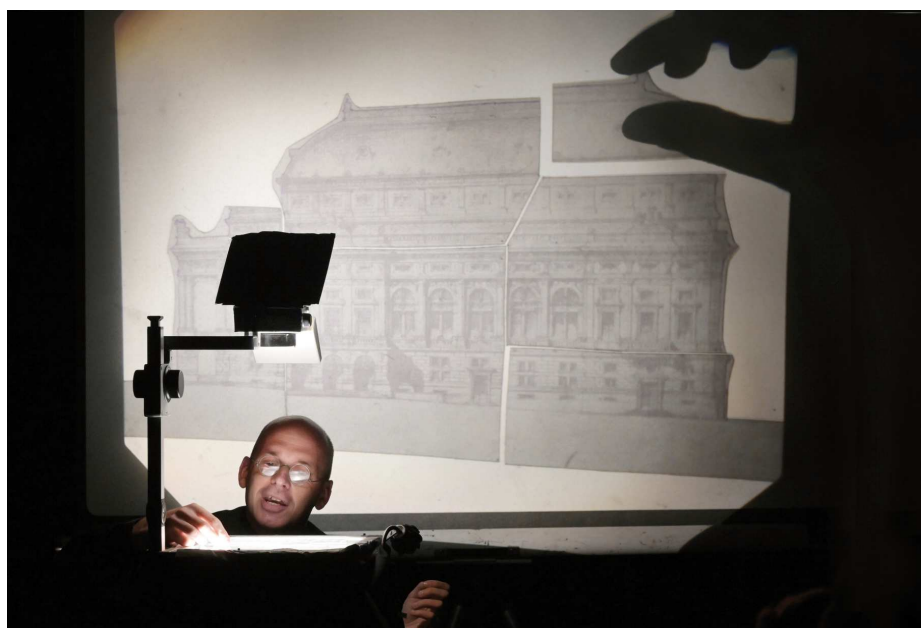
Vidíš, to jsem se chtěl zeptat: není čistě náhodou nějaký festival, na který bys chtěl naše čtenáře pozvat?

Čistě náhodou je. Blíží se to: sedmého a osmého října bude v Poniklé dvoudenní Samozvaná národní přehlídka stínového divadla Budiž stín. Kdo chce, může sledovat náš facebook, tam už najde odkaz někam, kde se případně může přihlásit, třeba se stínovou inscenací, nebo někoho doporučit, nebo se prostě přijet podívat.

Ještě vznesu jednu takovou drobnou stížnost. Alena Zemančíková si posteskla, že ačkoliv jsi zeměměřič, pořád ještě jsi nezpracoval Kafkův Zámek.

Ona mi to kdysi říkala. Jenže jak jsem třináctým rokem starostou a ty kafkářny prožívám dnes a denně, tak jsem těch podobných zámků, ve kterých bloudím českou byrokracií, asi natolik přesycen, že na to ještě pořád sbírám síly. Ale je to jedno z témat, která v dlouhodobějším horizontu zvažuju.

Michal Zahálka

Jak by to bývalo bylo, nebylo

Ponikelský soubor Bažantova loutkářská družina o jednom herci a režisérovi, tamním starostovi Tomáši Hájkovi, uzavřel letošní festivalový program inscenací *Nelkej, Čechie!* odehranou celkem třikrát v Sále Josefa Čapka. Fiktivní historické drama, jak jej anotace uvádí, trvá pouhých dvacet minut, ale přednese alternativní verzi dějinné události zcela zásadní pro vývoj českého divadla: požáru Národního divadla v Praze. (V této souvislosti dlužno podotknout, že mě celý život nepřestává fascinovat, že ND vyhořelo v srpnu 1881 jen dva měsíce a jeden den po svém slavnostním otevření, po pouhých dvanácti odehraných představeních, aby se po požáru dalších dva a půl roku opravovalo.)

Hájkův zásadní (nikoliv však jediný) vyjadřovací prostředek je meotar. Je také ostatně ředitelem přehlídkového bienále meotarového divadla Budiž stín! právě v Poniklé v Podkrkonoší (více viz rozhovor po straně). Na tomto archaickém prezentačním nástroji dokázal již zpracovat mnoho klasických titulů – *Jenovéfu*, *Dona Šajna*, *Fausta*, verneovku *Zmatek nad zmatek*, doyllovský apokryfní příběh o doktoru Watsonovi, Bulgakovovy *Zápisky mladého lékaře*, Poeova *Černého kocoura*, zápisky o neúspěšné polární výpravě Salomona Andréeho, truchlivé naučení o strašném osudu Černého mnicha, či historickou fresku *Kšeft jednoty bratrské*. A nyní (po deseti letech cizelování) vypráví o tom, co by se stalo, kdyby k hořící Zítkově budově na tehdejším Františkově (dnes Masarykově) nábřeží dorazil i ponikelský hasičský sbor, kdyby ovšem už tehdy existoval. Byl totiž založen až tři roky po této národní tragédii.

Píšu-li, že meotar (a plátno) není jediným divadelním prostředkem, který Hájek používá, je namístě zmínit, že inscenace má i kostýmní výpravu a výraznou výtvarnou estetiku. Herec se v průběhu vyprávění příběhu obleče do historické hasičské uniformy a následně lavíruje mezi rolí velitele hasičů Holubce a loutkáře-vypravěče. Jednotlivé folie příběhu jsou vkusně ztvárněny buď jakou statické obrazy příběhu určené k promítání, nebo častěji jako rafinovaně rozpohybovatelné ilustrace, do kterých vypravěč na menších fóliích vkládá a následně animuje hasičský vůz, oponu, plameny, skupiny a jednotlivé postavy či části jejich těl. Svižným tempem touto metodou (na odhadem patnácti slidech) odvypráví příběh, který by se dal říci zkratkou: přijeli, uhasili a zachránili. A teprve množství peripetických odboček, ať už místopisných, vlasteneckých nebo historických, z této miniaturní dělá opravdový (loutkový) skvost. To vše je podáno absolutně srozumitelně, se zaujatým výrazem a díky přesnému temporytmu s plnou diváckou pozorností, kterou Hájek zvládá neztratit ani skloněn nad projektor.

Hasiči usedají do lóží, zní fanfáry ze Smetanovy *Libuše* a divadlo (a teď myslím nejen to Národní) je díky ponikelským protentokrát zase zachráněno!

Ivo Kristián Kubák

Hasiči a hyeny

Laskavý čtenář promine: tohle nebude recenze, tohle bude milostný dopis. Tomáše Hájka sleduju už dlouhá léta (první byl, nepletu-li se, *Faust*, kterého jsem loni na Loutkářské Chrudimi viděl po letech znovu a opět se tetelil) a celá ta dlouhá léta je mi inspirací – a nemyslím tím jenom jeho inscenace, byť mě skoro všechny nadchly více či méně hodně, ani jeho herectví, byť ho obdivuju jako loutkáře, jako činoherce i jako tvůrce, který umí oba přístupy organicky propojit. Inspirací je mi hlavně neskutečná pozitivní energie, kterou šíří, a pak taky množství úsilí, které je ochoten věnovat zdánlivě úplné krávovině.

Nelkej, Čechie! možná tak trochu úplná krávoвина i je, ale v tom nejlepší smyslu. Tomáš Hájek tu nerozebírá zásadní mýtus jako ve *Faus-*

tovi, nenoří se do hlubin pokračujícího šílenství jako v *Černém kocourovi*, ani nezkoumá tragický osud zmařené snahy pošetilce jako v *Andréem*. Je to prostě jen zábava – ale velké. Nejrůznějších fórků, drobných výtvarných nápadů i slovního humoru je tu plno, Hájek tentokrát komunikuje s publikem jako vyslovený kabaretiér, který dovede něžně zapojit i aktuální festivalové kauzy. Připomínka, že Národní divadlo příslovečné „dary chudých vdov“ ve skutečnosti tak úplně nepostavily, nikdy neuškodí.

Ale především: Hájkův velitel hasičů je podobným snilkem jako jeho Salomon Andréé, jako jeho Faust, a podle mě trochu i jako Hájek sám. Že ta ponikelská mise do centra Prahy končí happy endem (podobně neskutečným, jaký nabízí Quentin

Tarantino v *Tenkrát v Hollywoodu*), je proto ve výsledku vysloveně dojemné. (Teda, takhle: já už jsem ve stavu, že se dojmu dost snadno, ale snad mi rozumíte.) Díky za to.

Michal Zahálka

P.S.: Novináři v inscenaci vystupují jako příslovečné hyeny – ale přivedlo mě to k myšlence, že práce šéfredaktora Zpravodaje obnášela i jisté množství hašení. Po ohňostroji, který jsme s Tomášem sledovali společně, vznikla improvizovaná fotografie (prostě proto, že jsem zatoužil vyzkoušet historickou přílbu ponikelských hasičů). Tomáš mi nabízel i uniformu, ale trochu jsem se bál, že bych ji těsně nedopnul.

5

neděle 6. 8. 2023

foto: Ivo Kristián Kubák

HuSDrŠ, Nové Město na Moravě

Mý/ísTOPy/i(s)

**Když jsou to
naše myšlenky,
je to rozhodně
silnější**

**Rozhovor s režisérkou
Janou Mokrou a herečkou
Emou Svobodovou**

Vaše představení nabízí hodně témat, od osobních příběhů až po globální témata. Jak to celé vznikalo?

JM: Hledali jsme téma, které je teď pro děti aktuální. A to je vlastně silné hledání svého místa ve světě. Ačkoliv to děcka tak nepojmenujou, je to pro ně důležité. Právě jsou na přechodu mezi základní a střední školou. A dávají si otázky, kam směřují, co se sebou, co chtějí. A vím, že to téma v nich rezonuje. Tak jsme celý půlrok tvořili a brali jsme to i vtipně – improvizovali jsme a psali různé texty. Zjišťovali jsme třeba, jak je to na světě s hustotou osídlení a dalšími obecnými tématy, ta jsme pak jedno po druhém vytahovali, hráli si s nimi a tvořili. Takže vznikla taková koláž, kterou jsme poskládali dohromady, s tím, že se tam nesou opravdu některé osobní příběhy, ale přešli jsme i do širších témat a kontextů, protože je to pro nás důležité.

Zajímalo by mě, jestli jste ta „velká“ témata nabídl dětem vy, nebo na ně přišly samy?

ES: Myslím, že jsme hodně pracovali na tom představení hlavně my, žáci. Hodně jsme do toho přispívali vlastními nápady. Vznikalo to na základě improvizací, takže celé to pak bylo vytvořené z našich představ a obrazů.

JM: Ta velká témata se nám tam dostávala spíše nenápadně. Já jsem vždycky přinesla nějaké heslo do hodiny, jako jak si představují nejpouštěnější místo na světě, a oni se na to pokusili odpovědět podle svého.

Tím se tam vlastně dostalo i to téma devastující války, které dnes rezonuje.

JM: Ano, ale nebylo to explicitně zadané. Vlastně se to tam dostalo na základě nějakých asociací, z práce dětí. Ty texty jsou vlastně jejich, a ode mě je to jen nějaká korekce.

Cítíte, že je to víc vaše, když jste do toho přispívali?

ES: Jasně. Když si to vymyslíme všechno sami, jde to opravdu z nás, jsou to naše myšlenky, tak je to rozhodně silnější. A myslím, že to tak působí i na diváka.

Moje místo je v mé hlavě

Inscenace se zapeklitým názvem *Mý/ísTOPy/i(s)* je tak trochu záhadou, a značí velkou hravost souboru. Jednotlivé graficky zpracované části názvu MÍSTOPIS naznačují spoustu možností a jsou jakoby svazkem klíčů k pochopení celku. Schválně, kolik slov si z toho názvu sestavíte...

Představení začíná a jeden kluk se trochu neomaleně hrne zaplněným hledištěm, vykazuje z obsazených míst diváky, sám si sem sedá, ale žádné z míst není „jeho“, a tak putuje dál. Je nám jasné, že nakonec dorazí na jeviště, kde stojí dosud opuštěná židle. Jen chvíli je mu dopřáno posadit se tu a nerušeně se rozhlédnout, protože vzápětí na něj začnou dorážet další a další lidé, kteří rovněž hledají své místo. Pod nejružnějšími záminkami, z nich některé jsou vtipné, jiné sledují osvědčené klíše (viz slevy v Albertu), je náš hrdina vyhazován a jeho židle zasednuta. Pak přibudou další židle, ale situace se opakuje. Nikdy není židlí dost, zkrátka místa ve světě jsou obsazena. Jak si tedy najít to své? Tahle hra, v níž je vždycky třeba být rychlejší a rozhodnější, a většinou i agresivnější, aby se mi podařilo ulovit své místo, symbolizuje svízelnost hledání a tápání ve světě, který není vždy – nebo téměř nikdy – nakloněn nabídnout nám prostor k žití a vlastnímu vyjádření. Když už se zdá, že tato v podstatě jednoduchá hra se vyčerpala, a že už

je všem divákům jasné, že najít své vlastní místo v životě není vůbec snadná záležitost, dostává tato „hra“ širší rozměry. Prostřednictvím až akrobatického nahromadění všech na jednu hromadu se ukazuje, že v dnešním přelidněném světě není snadné ani fyzicky najít si místo k žití. A v kontrastu s tím jsou tu i nejpouštěnější místa na zemi, ať už kvůli nedostupnosti, přírodní katastrofě či přičiněním lidského konání. Tím se do původní teenagerské hry dostává i obecnější rozměr. Najednou je tu, bez patosu a kalkulace, i téma války, která probíhá vlastně dost blízko, a hrozí, že se zdevastovaná města stanou těmi nejpouštěnějšími na zemi. A samozřejmě sem vstupuje i ekologické téma, nežijeme jen hledáním vlastní identity, ale jsme součástí společnosti, společenství lidí, které obývá planetu, již hrozí nebezpečí nejen od přírody, ale především od nás lidí. Protože jsme to MY, kdo zanechává STOPY, které nemusí být vždycky TOP kvality, a tak je třeba si najít své MÍSTO ve světě, i když je třeba zároveň s sebou ve své hlavě, společně s kopou strachů, obav, bolestí, smutků, ale snad i radostí a energie.

Jana Soprová

6

93. Jiráskův Hronov

Najít se jak desetník, co pryč se kutálí

Skupina dvanácti studentů LDO ZUŠ Jana Štursy vystupující pod jménem HuSDrŠ poslední den letošního JH přivezla do Sokolovny z Nového Města na Moravě kus s poněkud enigmatickým názvem *Mý/isTOPy/i(s)*. Sami jej označují jako autorskou divadelní koláž, která vznikla z improvizací zkoumajících a ohmatávajících téma „Moje místo“. Už jen samotný název v sobě ono „mý místo“ obsahuje, stejně jako „stopy“, které k němu vedou.

Jediné, co k tomuto sledu prostorových etud potřebují, je prázdné jeviště, dvanáct židlí a baterek a neutrální fেকেtة kostýmy vhodné pro tento typ kolektivní pohybové-situáční zpovědi. Útržky souvislejších textů, které v situacích pronášejí, varují a vrší, jsou patrně autorskou tvorbou členů a členek souboru. Vzhledem ke generační spřízněnosti studentů a faktu, že projekt postoupil na festival ze svitavské Dětské scény – a stojí tedy většinou na prahu vstupu do středoškolského vzdělávacího systému, jejich ohledávání tématu není tak sociálně existenciální, jak to například činí Bezruč (Až bude růst / nade mnou tráva, až budu hnit, / kdo na moje místo, / kdo zdvihne můj štít?), ale blíží se spíše kalandrovskému folkovému bloudění (Tak koukej radu mi dát / kam vůbec jít / právě vlak jede / po slepých kolejkách / já chci vopravdu / někde své místo mít; případně verš v názvu této recenze).

To však jejich tápání a pátrání nijak neumenšuje. Nicméně jednotlivé dílky koláže poté spíše

nahodile pokládají, než že by z nich dramaturgicky promyšleně skládali souvislejší výpověď. Poměrně záhy je totiž jasné, co a zda je trápí a jaký je smysl celé půlhodinové kompozice. Repetice a variace některých situací (málo židlí pro hodně lidí, hodně židlí pro jednoho člověka) už jsou pak jen další a další ilustrací toho, kterým směrem se ubíraly jejich úvahy. Navzdory tomu tvar naplňují se smyslem pro konkrétní situaci, v každém okamžiku se dobře orientujeme a téměř každý přesně ví, co a kdy má dělat. Herecká hmota se přelévá z jeviště na forbinu a zpět, rozlévá prostorem, vytváří ikonické scénické konstelace jeden proti všem, všichni proti jednomu, a celé je to strojově mechanické a ve výsledku trochu jednotvárné a suchopárné. Dozvíme se sice o jejich děsu z přelidnění, obavách o přátele a rodinu, hrůze z budoucnosti a zodpovědnosti, strachu ze šikany a bázně z opuštěných míst. A že každý má někde to svoje místo (v životě i geograficky). O nich samotných, opravdově, se toho divák dozví pramálo; abstraktní zadání stvořilo abstraktní tvar.

Avšak i mě, cynika, to celé přinutilo k přemýšlení: kde je to moje místo? Mám ho vůbec? Dokázal bych na to vlastně jednoznačně odpovědět? A ptám se sám sebe, to přece není málo.

Ivo Kristián Kubák

Můžete představit vaši skupinu? Spolupracujete už déle, nebo je nová?

JM: Je to základní umělecká škola v Novém Městě na Moravě. Jsou tam jednotlivé ročníky, a pak je vždycky vypsán soubor, kam se může přihlásit kdokoli. Takže je to, že každý rok jsou tam stejné děti, ale část nových přibude.

A jak dlouho chodíš ty?

ES: Já zrovna do souboru chodím teprve rok, protože minulý rok mi to časově nevycházelo do rozvrhu. Ale protože mě divadlo baví a chodila jsem jen na dvě hodiny týdně, tak jsem si řekla, že bych to měla rozšířit. A jsem z toho nadšená.

Proměňuje se tvar inscenace? Předpokládám, že už určitou zkušenost máte, hráli jste přinejmenším 3x na přehlídkách.

ES: Tohle už je minimálně čtvrtá verze: je to divadelní koláž a vždycky nám někdo poradí, jak by to mohlo vypadat lépe, když některé scény přesuneme, přeskládáme to. Tak to zkoušíme, ale ne vždycky to funguje. Někdy to změníme a zjistíme, že je to horší, tak se zase vrátíme k původnímu tvaru.

JM: V tomhle představení je hodně improvizace, na které je to postavené, takže vlastně je každé představení trochu jiné.

Zabýváte se jen vlastními autorskými projekty, nebo i interpretací klasičtějších textů?

JM: S interpretací taky pracujeme, ale ten předmět se jmenuje interpretační tvorba, tam je práce více individuální, je to kratší. Ale je to dobrá příležitost pracovat s myšlenkami někoho, uvědomovat si, jaký k tomu mám vztah já.

Jana Soprová

DS STOPA, Liberec

Koleje beze smyslu

Nemluvíme do větru

Ze souboru Stopa jsem o inscenaci *Koleje beze smyslu* povídala s Taťánou a Vojtěchem. Od samotné inscenace jsme se ale okamžitě dostali k okolnostem jejího vzniku a jejímu dopadu na prostředí, ve kterém členky a členové souboru žijí.

Vaše inscenace je autorská – jakým způsobem pracujete a tvar budujete?

Taťána: Takhle normálně nepracujeme. Toto byla nouzová situace, kdy jsme přišli o vedoucího, měli jsme měsíc do premiéry a neměli jsme nic. Takže jsme se sešli, řekli jsme, že něco vytvoříme a že chceme, aby to bylo z nás, aby to něco předalo a abychom si za tím mohli stát.

Vojtěch: Jsme všichni z jedné školy, tím pádem nám to dalo tu volnost, že jsme byli každý den u sebe. Čili ten jeden měsíc, co nám zbýval do premiéry, jsme mohli fakt využít. A šli jsme cestou toho, že jsme měli tříhodinovou debatu o tom, co bychom vlastně chtěli říct. Z té jsme spoustu témat postupně seškrtyovali a dávali k sobě, až nám zůstalo pět hlavních myšlenek, které nám leží v hlavě, a přijde nám dobré využít divadelní prostředky k tomu je předat.

Taťána: Ony se ty témata seškrtyly vlastně samy. Protože my jsme řekli, že na to jeviště nevleze nikdo, kdo si nebude stát stoprocentně za tím, co říká.

Inscenace je dost temná, psychický stav mladých lidí je v dnešní době na houby. Ale není jenom temná, na konci nabízíte východisko. Máte sami odpovědi na otázky, které v závěru pokládáte?

Taťána: Myslím, že díky tomu, že otázky pokládáme, dáváme najevo, že si to uvědomujeme. Myslím, že největší problém toho světa jsou stereotypy, do kterých lidi spadají a do kterých se sami stylizují. Oni z nich nechťejí ven, protože jim v nich je dobře. Ale potom, když jim položíme otázky, musí začít přemýšlet nad tím, jestli jim je v nich doopravdy tak dobře. My jim nenabídneme „udělej to takhle“, ale „hele, jseš takhle spokojený?“ To byl náš záměr.

Vojtěch: Došli jsme k tomu, že na to chceme upozornit naše spolužáky, kteří se ženou za známkama tak, že skončí třeba až v nemocnici někteří, říct jim „dávej si bacha, zkus to promyslet.“

Taťána: Naše škola je na tohle fakt expert. První záměr byl zahrát to pro školu. Něvěděli jsme, jest-

Proč chyba znamená konec světa?

Inscenace libereckého studentského souboru Stopa patřila v programu JH k těm, ve kterých zaznívaly výpovědi současných mladých lidí o pocitu přetížení, nepřiměřených požadavků, neodpovídajících očekávání a autoritativně nalinkovaných životů z rodiny i ze společnosti.

Skupina studentů ve věku mezi maturitou a vysokou školou strukturuje svoji výpověď komplikovaněji a v delší stopáži než soubor teenagerů ze základky. Životní pocit je ale tentýž. Společnost dospělých připravuje své děti na svět, který bude ještě soutěživější a ještě náročnější, než je ten jejich, jako by věděli, jaký ten svět bude (což vědět nemohou a děti to vědí). Jako by v tom svém byli spokojeni. Jako by to svým dětem chtěli pořádně naložit.

Liberečtí kromě textů v drobných situačních etudách volí i působivou výtvarnou metaforu. Po každé zkoušce, v níž jedinec musí vyhovět – nebo odolat – nároku na něj kladenému (už někoho máš? Proč nikoho nemáš? Kdy bude svatba? Milujete ji? Umíš být sám?) nebo nějakému hluboce zasahujícímu nebo malichernému výroku (dokud nezhubneš, do zkoušek nechod, tečka se píše za závorku) je zkoušený poznamenán „černou rukou“, šmouhou černé barvy, která znamená zklamané očekávání, zavržení, neúspěch, selhání atd.

Inscenace je zhruba ve třetí pětina předělena intermezem, v němž probíhá „svatořečení Radka Haše“: herečka v roli investigativky zkoumá klidně a profesionálně, s cílem informovat, kdo je Radek Haše, potenciálně svatořečený hrdina, a jaké má

zásluhy. Z jednotlivých interview se to nedozví, naopak uslyší urážky a spoustu nevyžádaných rad od cizích lidí, kteří s ní nemají nic společného a také nemají žádný důvod s ní jednat konfliktně. V tu chvíli slyšíme, že tyhle nepřátelské odpovědi, rady a nadávky cizích, nesympatických lidí, se vlastně neliší od rad, napominání a kázání blízkých učitelů a rodinných příslušníků.

Nakonec jsou umazáni černou barvou všichni, i kluk, který chce být hercem, zatímco rodič ho vidí na medicínu, tak holka Medlín, která byla až do nedávna příkladem správnosti a najednou „s ní něco je.“ Nevzdávají to a před zraky diváků se z té černé umývají.

Soubor libereckých studentů vyniká jevištním soustředěním, krátké dialogy „ze života“ sehrává s klidem, z pozice, kdy už to „mají za sebou“, kdy už se v tom netopí. Imponují otevřeností, s níž zveřejňují selhání, o nichž se donedávna nahlas nemluvalo. Inscenace sahá generaci jejich rodičů a učitelů do svědomí, nastavuje zrcadlo, ve kterém jako diváci vidíme opakované chyby generace dospělých. Díky tomu zrcadlu se můžeme zlepšit, vždyť totéž chceme i od nich. „Proč chyba znamená konec světa?“ ptají se děti na prahu dospělosti. Tváří v tvář jejich inscenaci si říkáme, že ne- znamená, a doufáme, že ani ta naše.

Alena Zemančíková

8

Nahlas!

Koleje beze smyslu začínají nenápadně už tak trochu před začátkem představení, když jeho účinkující obcházejí publikum a ptají se na otázky týkající se prožívání štěstí. Kdy jste byli naposledy šťastní? Cítíte se být pod tlakem? Tímto způsobem adresování diváků naváží performeři intenzivní kontakt s publikem, na jehož intenzitě již pak po zbytek představení nepolevují.

Na Hronově jsem se nesečkala s hlasitějším představením (pokaždé si říkám, že se jen hraje, že se křičí, ale doopravdy se zas tak nekřičí, a že má maximální volume hudby nějaký maximální nepřekročitelný práh, když přes něj nikdo nejde). Když se ale soubor DS Stopa rozhodne křičet, tak opravdu křičí, a není to jenom slyšet, je to vidět na očích. Režie opakovaně používá jednoduchý princip znázorňování zvyšujícího se tlaku prostřednictvím zrychlování a zhlasiťování až na nejvyšší možnou míru. U *Kolejí beze smyslu* ale i při jednoduchosti a repetitivnosti tohoto prvku zůstává na jevišti závažnost sdělení, za což děkuji. Ráda bych ocenila nevšední energii, nadání a vyrovnané herecké výkony všech členů souboru, i když mám pocit, že to téměř nemá cenu, protože už něco podobného museli slyšet od diváctva a porotstva na přehlídkách mnohokrát. Aby byla zpětná vazba smysluplná, měla bych se pokusit o reflexi nějakých součástí představení, ke kterým bych mohla dodat i něco jiného než nekritickou chválu. V případě *Kolejí beze smyslu* to ale pro mě představuje trochu problém.

V sérii situací ze života komentujících psychologický stav člověka pod tlakem společnosti se soubor ostře střetuje do autorit i svého okolí – učitelů, rodičů, kamarádů, spolužáků. Nevím, odkud se vzala

úvodní situace se svatbou a hypotékou (to je snad jediné místo, kde jsem se zasekla a nechtěla nebo nemohla pochopit, proč je tohle téma jejich), zbytek ale považují za velmi přesné svědectví vycházející ze správných pozic. Ve druhém plánu jsou postupně aktéři v bílých tričkách špinění černou barvou, metaforicky zatěžování stresem, což následuje vždy poté, co tlak vyvíjený na jednotlivce dosáhne maximální možné úrovně. Vzhledem k počtu performerů a struktuře výkladu by se dalo očekávat, že uvidíme podobný příběh desetkrát jinak, v tomto ohledu ale soubor překračuje základní principy dramatické výchovy, kde by měl mít každý stejný prostor, sdělení kondenzuje do pěti příběhů a zbytek nedořikává. Dalo by se namítnout, že poskvrnění tlakem společnosti jako špinění bílých triček černou barvou je možná příliš závažným znakem, ale z představené frustrace je nalezeno východisko ve vzájemné lidské pomoci ve scéně smýváním umístěné jakoby na forbinu, doslova metr od diváků, které se přímostí a blízkostí adresování vrací na začátek. Jediná z choreografií poskvřňování nefungovala, a to když se „baletka“ ztracené potácí lesem tanečníků, kde se má obarvit jakoby omylem. Pohyb lesem příliš viditelně hledal pošpinění, které nepřicházelo z okolí.

S legitimními argumenty se *Koleje beze smyslu* dostávají pod povrch a daří se jim přenést své sdělení a závažné otázky, které si klade, až ke mně, do druhé řady, do světa o pár let staršího. Neodcházím se stejnými otázkami, které mi byly kladeny mladým souborem, ale se zprávou o světě a o lidech, které tento svět zajímá a které zajímá se na ně ptát.

Johana Jurášová

li nás nechaj, jsou to prostě hodně kontroverzní témata. Tady na Hronově si to lidi přeberou zase úplně jinak, ale je to hodně interní.

No napadlo mě to. Jste soubor fungující při gymnasiu a hrajete o tom, co všechno může člověku ve škole ublížit. S jakou odezvou se na škole setkáváte?

Vojtěch: Situace z představení jsou buď nás nebo někoho, koho známe. A oni to vědí. Setkali jsem se s tím, když jsme to odpremiérovali, že někteří učitelé si nás vzali stranou a řekli nám „jo, já vím, že to tak je, ale nevím, co s tím mám dělat.“

Tatána: „A hlavně nikomu neříkejte, že jsem vám to řekl.“ Čekala jsem, že to bude větší průser, že něco rozdmýkáme. Ale když je to čistá pravda, oni nemůžou v podstatě nic říct. Myslím, že velká část tím byla zasažená.

A spolužáci reagují jak?

Vojtěch: Drtivá většina ve škole to vnímá stejně. Ale jsou i případy těch, kteří prohlásili, že to není pravda.

Tatána: Jasně, nějakým způsobem je to přehnaný, protože divadlo je prostě divadlo. Na druhou stranu si myslím, že nejsmutnější na tom vlastně je, že to není tolik přehnaný.

A máte představu, jak dál? Prolomili jste prostřednictvím divadla tabu, hodláte v tom nějak pokračovat?

Tatána: Už to pracuje samo, spousta učitelů si to uvědomuje a přemýšlí nad tím.

Vojtěch: I jsem si všiml, že někteří učitelé se studentů jen tak zeptají, jestli toho nemaj moc. To před tím představením nikdy nebylo. Naše úloha na to upozornit skončila.

Tatána: Potvrzujeme to tím, že objíždíme festivaly a máme úspěch. To znamená, že nemluvíme do větru, má to větší sílu než jen na prahu naší školy.

Kateřina Prášilová

Vyklubování reality

Blaho Uhlár je fenomén slovenského divadla. Nedávno vyšla kniha, která se věnuje specifickému druhu divadelní tvorby a dlouholetému uměleckému projektu v podobě souboru Stoka fungujícím momentálně v Bratislavě na hranici existenčních možností. DISK (divadelní skupina) je, jak tomu rozumím, něco jako jeho amatérskou alternativou a přes dvacet let rozvíjí svou poetiku na prknech amatérských přehlídek.

Dnes, v roce 2023, píšu do festivalového zpravodaje text o souboru, díky němuž se na Jiráskových Hronovech a dalších přehlídkách před dvaceti lety seznámila moje matka se svým aktuálním manželem, s nímž žije asi tak těch posledních dvacet let. Od té doby se soubor personálně kompletně

proměnil až na osobnost Jana Rampáka, která je pravděpodobně nejstarším žijícím organismem performujícím letos na Jiráskově Hronově. Inscenaci si pro sebe pojmenovávám jako pásmo scén ze života obalených do poetiky až kabaretního stylu. Postdramatický tvar drží mrtvolnou estetiku figurek jakéhosi panoptika. Nelze hovořit o postavách, příběhu, zápletce nebo jakékoli dějové linii – k interpretaci dostaneme více či méně mantinel z anotace v programu. Skupina herců po dvou nebo po třech přehrává scény, které by mnohdy mohly přicházet z normálního života a které jsou dováděny do absurdních rovin. Zatímco dialog dvou žen o péči o vlastní ochlupení a nenávisti k dětem na začátku inscenace je sice absurdní

svou upřímností, ale pořád realistický, s postupem inscenace etudy nabývají na surreálnosti (hodně upřímný rozchod nebo erotický rozhovor dvou lidí zakončený odvedením muže za varlata). Absurdita se odehrává střídavě ve fyzickém jednání a střídavě v textu, jedna z ženských postav má od začátku do konce v podstatě nahodilé vstupy v podobě repetitivní recitace a provádění nějakého jednoduchého úkonu, typu intermezza.

Skrze černobílé líčení tváří a kostýmy se „kabaret“ stylizuje do estetiky jakési mrtvolnosti, což podporují i kostýmy vyrobené z těžkých látek tmavé barvy (černá, tmavě zelená, tmavě modrá), připomínající společenské oblečení a vzbuzující dojem chladu. Holá scéna je rozdělena do dvou plánů (na přední a zadní část) zvětšenými postranními výkryty, přičemž herci přicházejí z bočních portálů nebo středem tvořícím průchod mezi částmi jeviště. Scéna je prázdná a režie pracuje víc s vizuálem herců, se slovem a aranží – touto jednoduchostí, výraznou stylizací, místy statičností a obličejem jedné z žen mi v něčem silně připomíná Wilsonovy berlínské *Sonety*.

Scény jsou z hlediska srozumitelnosti někdy konkrétnější, někdy abstraktnější. Neustále se pohybují na hraně realističnosti a surreálnosti, takže lze klouzat po významových plochách a sledovat vyklubování reality a vyklubávání některých jejích absurdních aspektů. Sled scén zůstal číslovitý, bez rozklíčovatelného vzorce, bez pocitu směřování odněkud někam. Můj zážitek z DISKu, nutno říct že velmi zábavný, zůstal především vizuální.

Johana Jurášová

10

93. Jiráskův Hronov

Hronovské imprese

Sobotní deštivé ráno. Kdyby chtěl být člověk poetický, tak by řekl, že nebe oplakává konec festivalu, který tak rychle utekl. Kdyby ovšem nebyl letos výjimečně deštivý celý festival... No, nevádí. V deset hodin spěchám do tělocvičny ZŠ Palackého. Před budovou se hromadí dětský seminář (od doby, kdy byl na JH poprvé, se silně rozmnožil. Že by charisma Evy Blondýny Sukové?), v tělocvičně je už nabit. Nejprve nás naladí poeticky lad(ě)né pohybové kreace dívek ze semináře Veroniky Vaculíkové, naplněné rozmanitými zvuky přírody. A pak následuje pro mě jeden z nejpříjemnějších momentů festivalu – totiž ukázka hudebního semináře Jana Matáska. Skoro taková malá nirvána. Účastníci jsou vyzváni, aby se sesedli do kruhu, a prostě jen relaxovali. Hudební seminaristé jim k tomu vytvoří atmosféru. Něco takového bych potřebovala občas i doma! Zkrátka koncentrovaná chvilka pohody, naplněná roztodivnými, chvílemi přírodními, chvílemi až kosmickými zvuky, vyráběnými pouze tělem a končetinami. To všelijaké šustění, praskání, tukání, dupání, chroupání, tleskání. Kníkáni (no, Karel Čapek by toho jistě vymyslel víc) poznenáhlu přechází v chorál, zpěv beze slov se přelévá ve vlnách na účastníky a zase zpět na účinkující

a vytváří pozoruhodnou kompozici, která zní jako na open-air mši. A hodí se sem i všechny náhodné zvuky, vydávané třeba přítomnými nemluvnaty a batolaty, zašustění pytlíků, šoupání bot či přibouchnutí dveří. Malý svět v kostce (*This Little World*), který ale už našťěstí není vězením jako za covidu, ale cestou za fantazií a tvořivostí.

Seminaristé Jana Matáska nás ale ještě neopouštějí. Při cestě z Palackého k Sálu Josefa Čapka máme několik zastavení a doslova dostaveníček, kde se muzicíruje, hraje na různé nástroje nebo jen zpívá.

I Sál Josefa Čapka je nabitý. Je to zase jiný relax, seminaristé Petra Michálka předvedou scénickou črtu, která vznikla právě během týdne v semináři. Ukazuje se, že v jednoduchosti je krása. Epizoda z konzumu, kde se za cinkotu lahví střetávají dva světy. Traktorista, který si přišel pro novou basu pív, a dvojice, která zrovna něco řeší... on ezoterik, ona matka na pokraji porodu. Expozice, kolize, krize, katastrofa... vše přesně podle pravidel. A dočkáme se i katarze, kdy ve svérázných podmínkách narozené dítě poprvé zakníká do světa...

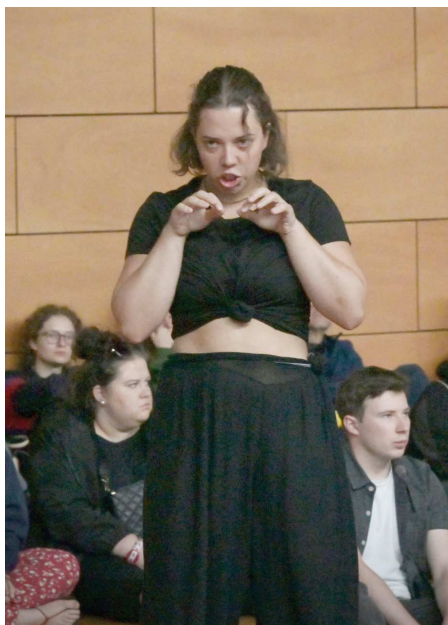
A pak přicházejí improvizátoři (zažila jsem, jak se ještě v hledišti rozcvičovali s dlažební kostkou: toto je dlažební kostka... a toto je moje cesta).

Docela to švihá, protože z hlediště se na pokyn Nikoly Orozoviče ozývá – hlavně od dětí – jedna výzva za druhou: zebra, zabijačka, recenze... a seminaristé staví asociace jako vzdušné zámky a ukázkou uzavřou skupinovou pohybovou kreací ve stylu tai-či za improvizovaného zpěvu a capella hudebního semináře.

Janek Lesák WOW na konec. V plášti laboratorního kouzelníka zasvěcuje návštěvníky Myšárny do kouzel binaurálního zvuku, pepper's ghost efektu a různých zvukových efektů (víte, že iluze chůze ve sněhu se nejlépe vytvoří solamylem ve špryce? Prej to tak dělají i v Hollywoodu). Pokusy s velkým čířým sklem a vytvářením hologramů jsem si užila den předtím, kdy si tady seminaristé se zaujetím dětí zkoušeli, co všechno se s nahnutým čířým sklem a jeho odrazem dá dělat. No, prostě, tenhle seminář by měl absolvovat asi každý ze studentů scénografie. Ale na DAMU ani JAMU se to bohužel zatím neučí. Tak třeba se zase semináře pro amatéry mohou stát inspirací pro profesionály (a že je jich tu dost). A pak už jen rozloučení, mnohé objímání, mávání, nostalgie a příští rok na shledanou.

Jana Soprová

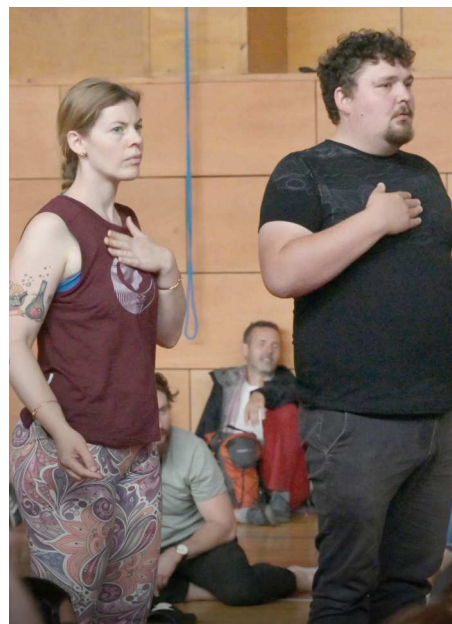
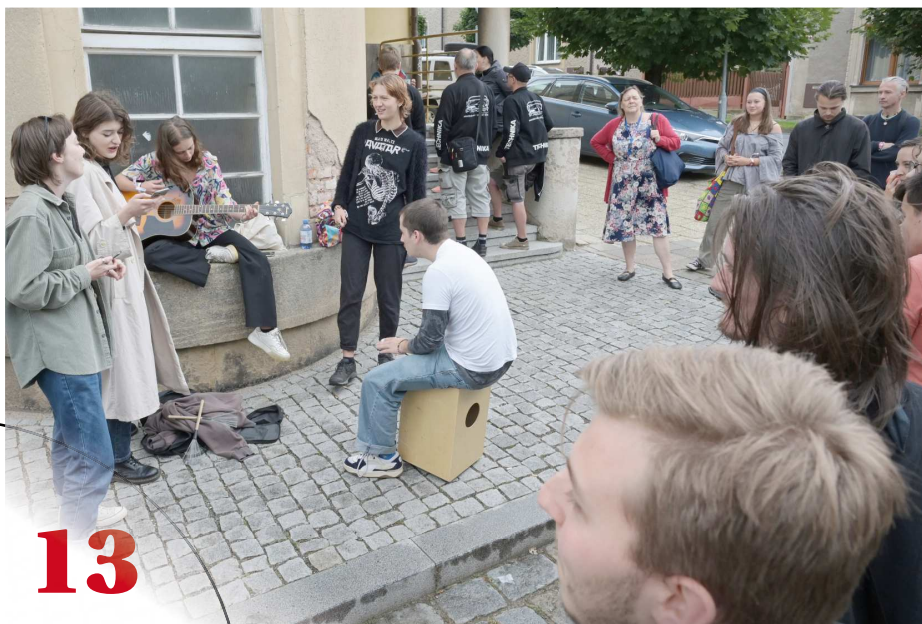
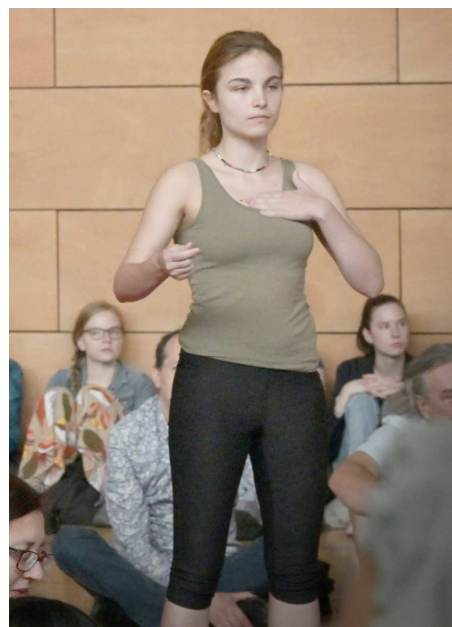
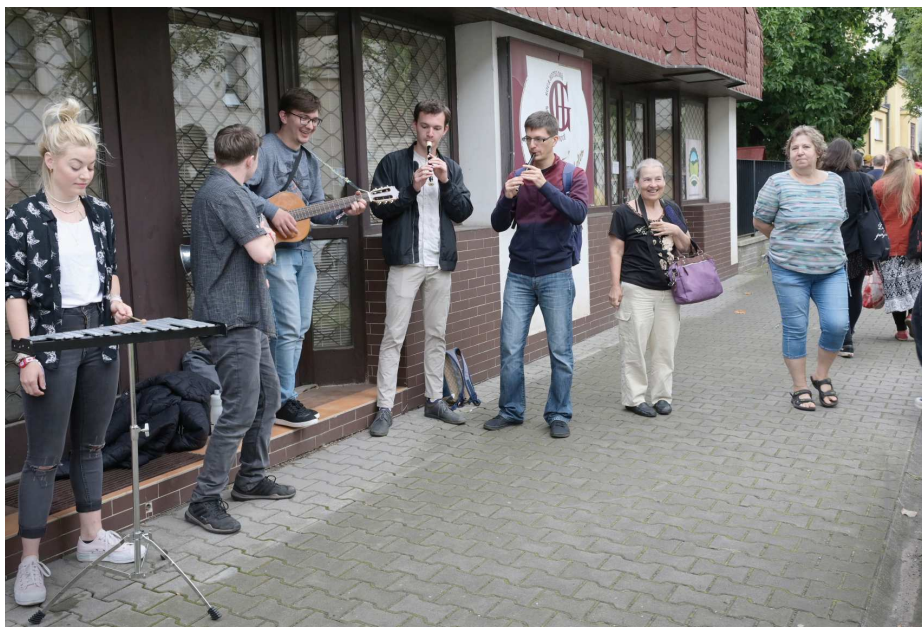

Ukázka práce semináře PEL

Ukázka práce semináře H

13

neděle 6. 8. 2023

Ukázka práce semináře JÉJÉ!

Ukázka práce semináře I

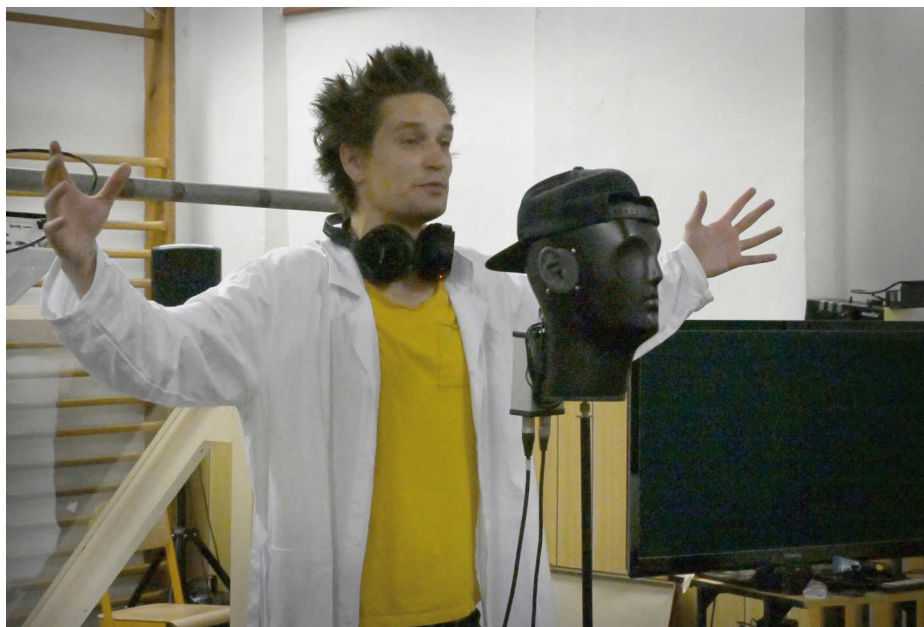
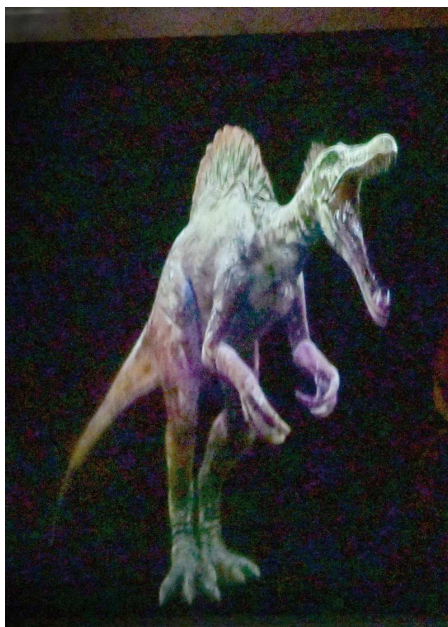

15

neděle 6. 8. 2023

Ukázka práce semináře WOW

Já to prostě čtu jako
naléhavý pokus o výpověď.
Otázka je, zda to v tomto
případě dopadlo dobře.

Jestli ji dramaturg
s režisérem skutečně dostali,
tak určitě.

ZEMANČÍKOVÁ KE ČTENÍ

Během festivalu moc času na čtení není, ale až vám začne místo spánku chybět třeba Alena Zemančíková (mně už třeba chybí, a to jsme se rozloučili teprve před chvílí), můžete si ji pořídit domů. Nikoliv osobně, ale ke čtení. Nedávno jí v nakladatelství Větrné mlýny vyšla sbírka povídek *Nějaké ženy a jacísi muži*. „Ženy i muži v této knize stojí na rozhraní svých životů,“ zní nakladatelská anotace. „Dosavadní jejich část, prožitá v nadějích, usilování a touze po uplatnění, se završila. Ta, která leží před nimi, bude mnohem těžší. Bude třeba ji skutečně prožít, už se nebude možné schovat za péči o děti, za studium, za milníky na cestě za úspěchem, to všechno už je jenom třeba udržovat v pořádku. To ženy umějí, v uspořádávání jsou vycvičené. Příběhy žen jsou vyprávění o hledání rovnováhy mezi životní praxí a rozkymácenými touhami a city. O potlačeném rozletu srdce, o pádu do role pomocnic za minimální odměnu. Někdy je posledním pevným bodem v každodenním chaosu kočka, někdy dávná sportovní zdatnost, někdy přívěsek, kterému žena připisuje tajemnou moc, někdy rodinný archiv. V povídkách o ženách se samozřejmě vyskytují muži. V povídkách o mužích jdou jejich protagonisté za štěstím druhé poloviny života, jako by se v ní chtěli obejít bez lásky. Jako by hledali místo, které bude nade vším a odkud uvidí svět přehledně jako z věže meteorologické stanice nebo od režijního pultu v divadle či z tajného stanoviště za komínem. V povídkách o mužích se samozřejmě vyskytují ženy. Příběhy o „nějakých ženách a jakýchsi mužích“ jsou proloženy kratšími situacemi, zastaveními v čase, kdy si člověk něco naléhavě uvědomí, ale v kolotoči každodenního provozu myšlenku zaplaší a zůstane stát, kde je. Někdy to je to nejlepší, co může udělat, a někdy to nejhorší.“

K dostání u všech dobrých knihkupců.

/zah/

LEVÍNSKÝ S MICHÁLKEM K POSLECHU

Až vám místo spánku začne chybět třeba René Levínský nebo Petr Michálek, můžete spojit příjemné s příjemným a oba pány si poslechnout. Petr totiž s Reném v Hronově natočil jeden z dílů svého podcastu Kam jdeš? – najdete ho na YouTube a na Spotify.

QR YouTube

QR Spotify

VOŘÍŠKOVÁ VYPRODÁNA

17

neděle 6. 8. 2023

S radostí hlásím, že kolektivní festivalový bobřík, který jsem zadal ve středěčném čísle, jsme splnili: Hana Voříšková vyprodala všechny výtisky své básnické sbírky, které měla s sebou. Pokud ale někdo zaváhal a zatoužil, jistě se lze s autorkou domluvit – kontakt ráda předá redakce Zpravodaje.

/zah/

Hronovisions 09

Jak bude vypadat Jiráskův Hronov v bližší či hodně vzdálené budoucnosti? Člověk nikdy neví, a tak jsme udělali interview s umělou inteligencí, ta ví všechno. Nebo se tak alespoň dovede tvářit. Položili jsme tedy několik otázek na téma Jiráskova Hronova a budoucnosti a v každém čísle vám přineseme některou z odpovědí. (S ChatGPT hovořil a editoval Jan Duchek. Autorizováno.)

Otázky a odpovědi o amatérském divadle.

Nejlepší amatérské divadlo všech dob je?

Jednoznačně určit nejlepší amatérské divadlo všech dob je obtížné, protože hodnocení a vkus v umění jsou subjektivní. Existuje mnoho vynikajících amatérských divadelních spolků a souborů, které přinášejí skvělá představení a kvalitní umělecké zážitky. Důležité je ocenit snahu, vášeň a odhodlání, které amatérští divadelníci věnují svému umění, a respektovat jejich příspěvek k místní kultuře a divadelnímu dění. Každé amatérské divadlo, které přináší radost a kvalitní umění svému publiku, si zaslouží uznání a podporu.

Lze vůbec v divadle soutěžit?

Soutěžní prostředí v divadle může být inspirativní a motivující, ale je důležité si uvědomit, že hlavním cílem divadla by mělo být sdílení uměleckých zážitků s publikem a propojení s diváky. Soutěžení by nemělo nikdy přehlušit ducha spolupráce a kreativity, který by měl být základem každého divadelního vystoupení.

Napiš nám tři nejznámější věty z amatérských inscenací vzniklých v České republice. Větu, název inscenace a rok.

„Na tři vteřiny zapomeňte na svět, jen na tuhle chvíli, jen na tenhle hraný svět.“ – z inscenace *Hra o lásce a smrti*, autor Karel Čapek, rok 1929.

„S láskou se rodíme a s láskou zemřeme, a uprostřed života nás může zachránit jen láska.“ – z inscenace *Láska nebeská*, autor Josef Kajetán Tyl, rok 1834.

„Víra v lepší zítřky nás drží nad vodou i v nejtěžších časech.“ – z inscenace *Naděje na obzoru*, autor Jindřich Honzl, rok 1946.

Seminář CH aneb Cesta hrdiny
Vám přináší motto na každý den.

Motto na neděli:

*Kapitola končí,
příběh pokračuje*

Zveme vás na příští Jiráskův Hronov! 2.–10. srpna 2024

Poznamenat si můžete i termín toho přespříštího: 1.–9. srpna 2025

Poezie

Městečko Hronov usíná

Hronov je krásné městečko,
v langoši křupavé těstíčko.
Uprostřed náměstí divadlo,
po víně chodím jak kyvadlo.
Na konci velký ohňostroj,
že divadlo shoří, boj se boj!
Jiskérky žluté a rudé,
festival za rok zas bude!

Anna Matásková, V.A

Zpravodaj 93. Jiráskova Hronova 2023

Vydává organizační štáb. **Redakce:** Michal Zahálka (šéfredaktor), Jana Soprová, Jana B. Hniličková, Kateřina Prášilová, Tereza Říhová, Lukáš Křížek, Jan Švácha, Jan Duchecký (redakce), Johana Jurášková, Ivo Kristián Kubák (recenze), Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (grafika a zlom).

Neprošlo jazykovou korekturou. (Popravdě řečeno prošlo, ale redaktoři na ni přes slzy stesku neviděli.)

Stránky festivalu: www.jiraskuvhronov.eu **E-mail:** JHzpravodaj@gmail.com